

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

Art. 8. Archiepiscopum nec Iurisdictionale Officium habere in Abbate,
neque concessionem illum infeudandi aliud, quàm simplex mandatum
importare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

Postea illos Dominos facit, & tamen ex eo quod Domini sint, infert eos Officiarios esse, atque etiam omnia alieno nomine facere.

Sed verba audiamus.

Quando, inquit votum, Duces, Comites, Barones recognoscant alium superiorem, tunc sunt loco Præsidis.

Addit, *Et sic alieno nomine Ducatus, Comitatus tenetur, Imperatoris scilicet, quidquid enim eiusmodi Principes possunt, faciunt autoritate Principis, qui illis hanc potestatem concessit.*

Confirmat his verbis: *Et quod Præses, nomine & vice Principis omnia (nota vocem) faciat & eius vice fungatur, est text. in l. sed licet. ff. de offic. Præsidis. hæc votum, num. 115. & seqq.*

Vnde primò, Imperii Principatus, feuda, Regalia, dignitates, Iurisdictiones, ad personalia officia, gubernationes, rectiones redigit; Annuitis Imperii Principes?

Hic, si illi creditis, utilis vestri Domini iure nihil, sed omnia, officiorum iure in ditionibus, Principatibusve vestris peragatis; immò & omnia nomine, autoritate, vice ac Iure alterius, vestro nihil, nihil inquam vestro, non enim omnia essent alieno, si aliquid vestro.

Ergo (quod est consequens) simplices este delegati. *Jacob. Menoch. de arbit. iudic. lib. 1. quest. 12. n. 4. & de præsumpt. lib. 2. præf. 16 n. 4. 5. 6. 7. & 28. 31. l. etsi prætor. 3. ff. de offic. eius cui mandat est Iurisdictione. l. solet. ff. de Iurisd. ipsum votum loco iam iam recitando.*

Sed paulò post aliud in voto recinitur, quod adverte, ita habet n. 120.

Ordinarius eiusmodi (de Officiario Præside vel vicem gerente loquens) habet propriam Iurisdictionem, & iure suo (etiamsi ab alio concessam) eam exequitur, cum delegatus nihil habeat proprij, hæc votum.

Hoc itaque in loco Officiarius habet propriam Iurisdictionem, quam proprio iure exequitur.

Illic, vel ipsi Domini, Principes, Duces, Comites omnia alieno nomine, Iure, ac autoritate gerunt.

Immò omnia gerunt alieno nomine ob id ipsum, quia sunt Officiarii, quia sunt Præsides, si voto credimus: quamvis & si eidem credimus, Præsides, Officiarii proprio nomine Iurisdictionem gerunt.

Vide iterum reuolutionem, *Omnes Ducatus, (eius verba iterum ponimus) Comitatus & alia membra Imperij quoad utile Dominium sunt Principum, Comitum & Vasallorum. n. 113.*

Apertum sanè axioma, ex quo deducatur, Duces, Comites, fundatarios, omnia alieno nomine agere, exercere, exequi, atque etiam esse Præsides, veteris qualitatis, *sub Rubricâ de offic. Præs. comprehensæ, quorum tempore nec adhuc ipsum nomen feudi, feudatarij, Vasalli, non solum in aures, sed neque in mentem hominum venerat.*

Art. 8. Archiepiscopum nec Iurisdictionale Officium habere in Abbatem, neque concessionem illum infeudandi aliud, quam simplex mandatum importare.

ISTA de illis Officialibus, siue Officiarijs, aut Vicarijs, qui circa Iurisdictionis administrationem versantur dicta sint, qualem esse, excludit, esse Iurisdictionis Dominum.

Sed

Sed neque Iurisdictionis exercitium habuisse vnquam Archiepiscopos, officij iure, magis probare possis, quàm dominium siue vtile, siue directum.

Ac sanè vnde illam istius facti probationem elicias?

Immò in contrarium, quod officium simile Iurisdictionale nunquam habuerint Archiepiscopi verificatur per omnes illas rationes, documentaque hactenus deducta, quæ omnia, vt ad rejiciendum prætesum Archiepiscopale dominium, ita & ad refutandum Iurisdictionale Officium militant.

Vsus officij nullus, nulla vnquam cognitio, iudicatio, mandatorum edictio, executioque nulla, denique officiarj iudicialis nulla functio.

Dices, forsan ex concessâ inuestiendi facultate nouum aliquem similem Vicariatum, Iurisdictionisue officium constitutum esse, quod & votum comminisci videtur.

Verum constitui nec potuisse, nec posse tale officium contra Maximinianorum ius statumque, satis abundeque supra ostensum est, vteriusque infra ostendetur.

Sed neque de facto constitutum esse ex istis, quæ etiam supradicta fuerunt, colligitur, cum nihil aliud concessum sit, quam facultas inuestituras renouandi Imperatoris Imperijque nomine, idque omnium Iuribus libertatibusque saluis.

Quæ concessio, ne quidem officij titulum qualitatemque quoad istam eundem actum continet, sed in simplici ministerio facti pro Imperatore Imperioque gerendi consistit.

Ipsa prima facies textus literarum Imperialium ad Ottonem Abbatem, quæ eiusdem Imperatoris Diploma explicant, ac secundum quas factum regulari debet, quas habes N. 51. illud omnium oculis ingerit.

Indicat Imperator per illas, se permisisse & mandasse Ioanni Archiepiscopo & suis successoribus Archiepiscopis, vt Imperatoris mandantis & suorum successorum in Regno, atque ipsius Imperij nomine & à parte ipsorum, Abbatem & eius successores Abbates, de Abbatia Regalibus, feudis & temporalibus, quæ à sacro Imperio mouent ac tenentur, inuestiat.

Iubet vt Abbas Archiepiscopum accedat, & ab ipso eadem Regalia, feuda & temporalia ex parte Imperatoris ac sacri Imperij, in debitâ formâ accipiat, & illi in Imperatoris mandantis ac suorum Successorum nomine ac loco consuetum debitum & Iuramentum præstet, vti & Abbatis Successores præstare tenebuntur.

Quid clarius, quàm per illa nihil aliud constitui, quàm mandatum de inuestiturarum renouatione impertienda, illo modo quo de iure fit, vt per Procuratores siue mandatarios inuestituræ renouentur, factæque per illos, factæ esse censentur per ipsosmet Dominos?

Cauillis sanè aut ambagibus nullus potest esse locus, neque hæsitatio ingeri, vlli ingenio vel simplicis ac communis sensus lumine prædito, quidquid in vanum trahatur, vellicetur, torqueatur textus.

Sed *vt rûm ipse, vel alius pro te inuestituram faciat vel suscipiat, nihil interesse putamus: potest enim hoc negotium, & per procuratorem ab vtraque parte expediri,* inquit textus *in c. inuestitura. §. sed etiam tit. per quos fiat inuestit. in vsib. feud.*

Notanda verba, *vt rûm ipse, vel alius pro te,* item *per Procuratorem,* ita vt alius qui pro te facit, nihil sui, sed tu ipse tuum facere censearis, item quod pro alio facere & procuratorem esse in danda vel renouanda inuestitura pro synonymis habeantur.

Deinde

Deinde in quæstione illa iuris communis, quæ in casibus Iurisdictionalibus mouetur: An censeatur concessa esse Iurisdicção ordinaria vel delegata, signum præcipuum est, non ordinariam, sed delegatam esse datam, si mandantis nomine aut autoritate exequi demandetur, vt paulò antè probatum est. *Iacob. Menoch. de Arbit. Iudic. lib. 1. quæst. 12. n. 4. & de præsumptionibus lib. 2. præf. 16. nu. 4. 5. 6. 7. & 28. 31.*

Sed &, quod magis est, ipsum hoc infeudandi negotium non est subiectum aptum ad delegationem propriè sumptam, quæ circa publica versatur, sed præcisè conuenit Procuratoris functioni, quæ ad priuata applicatur, infeudandi enim factum non publicum est, sed priuatum, cum nihil aliud sit quam possessionis confirmatio ad Vassallorum Dominorumque mutationem ex particulari contractu feudi descendens, quod & priuatim, & per Procuratores priuatos peragi solitum est, vti & homagium siue fides, itidem priuatim iudicialiterque per Procuratores priuatos vicissim recipi. *Cap. Inuestituram. §. Sed vtrum ipse, tit. Per quos fiat inuestit. in fin. & cap. Vtrum. tit. quid præcedere debeat, & passim in vsib. feud.*

Officij functio publica est, inquit Car. Loysacius *lib. de dominijs cap. 1. nu. 75.* Feudi autem priuata, scilicet in bellis Domino assistendi, in cuius rei signum, officij iuramentum publicè præstatur, feudi autem fides priuatim redditur, atque etiam officij merces passim consistit in stipendijs è publico percipiendis, feudatarij autem merces in Rebus soli, quibus per suas proprias manus fruitur.

Deinde libro de Offic. 4. cap. 5. n. 39. ita habet: *Officiarius officium peragit pro se ac suo nomine, quasi sui officij proprietarius, delegatus autem illud exequitur vice ac nomine sui delegantis, quemadmodam Procurator sui Magistri nomine administrat: nam in summa id, quod est Procurator in facto priuato, hoc ipsum est delegatus in facto publico, hæc ille.*

At (obijcies ex voto) munus illud infeudandi datur in perpetuum successoribus Archiepiscopis, pro successoribus item Imperatoribus.

Vt sic datum sit (& quid, & quomodo datum sit, ex litteris ad Ottonem Abbatem scriptis dignosce) non ideò minùs consistet illa datio in mandati mandatarijue conditione, naturâ & munere.

Non enim est incompatible mandatum etiam pro Successoribus dari aut in Successores transire, remanente nihilominus simplicis mandati aut delegationis substantiâ.

Nam, exempli causa, cum alicui delegatio facta est sub nomine dignitatis, tunc in Successorem transit, & tamen non minùs est delegatio etiam ad nutum reuocabilis, in qua nihil iuris proprij habet delegatus. *Iacob. Menoch. de arbit. iud. quæst. 68. n. 21. in authent. vt nulli Iudic. & §. hoc iubemus.* Exercitium meri Imperij durat in Successorem Iudicem, etsi merum Imperium rescripto delegatum seu commissum erat, neque enim olim iure Magistratus competebat, sed tantum per demandationem siue delegationem. *l. 1. ff. de Offic. eius cui mandat. est Iuris.*

Quod autem etiam pro Successoribus dari possit concessio, quæ nihilominus sit reuocabilis, ostendit Cap. Si gratiosè, de rescript. in 6. his verbis: *Secus autem, si vsque ad Apostolica sedis beneplacitum gratia concedatur prædicta: tunc enim, quia sedes ipsa non morietur, durabit perpetuo, nisi à Successoribus fuerit reuocata.*

Iudices à Præsidente dati solent etiam in temporibus Successorum eius durare, ait Lex, Venditor 49. in fine. ff. de Iudicijs.

Cùm Lex simpliciter constituit aliquem Iudicem, & dubitatur, quam Iurisdictionis speciem tribuerit: an scilicet ordinariam vel delegatam, tunc quidem resoluitur à Doctoribus censi constitutam esse ordinariam Iurisdictionem, si in perpetuum sit. *Iacob. Menoch d. præf. 16. n. 14.*

Sed hîc non versamur in casu illo, quo Iudex simpliciter constitutus sit, aut Iurisdictionis aliqua simpliciter concessa, sed in illo, quo non Iurisdictionis, sed inuestiendi factum, non simpliciter, sed committentis nomine commissum est.

Quo sanè casu aliud planè resoluitur, vti videre est apud eundem Menoch. *ead. Præf. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 28. 29. 31. 32. & seqq. text. supr. à cit.*

Essentia contractus in suâ formâ consistit non in tempore, tempus non est modus faciendæ aut mutandæ obligationis; substantia rei attenditur, non circumstantiæ aut accidentia, cùm de illa apparet, ista non curantur. Substantia autem delegationis mandati Procuratorij consistit in agendo, faciendo, exequendo, nomine, iussu & autoritate delegantis, constituentis, mandantis, *l. 1. ff. de Procuratoribus, l. 1. l. 3. ff. de Offic. eius cui mandat. est iurisdic. l. non solum 39. §. qui alieno. l. qui proprio 46. l. is cuius 64. l. qui absentem 75. ff. de Procuratorib. & passim.*

Finem considerare oportet, non tempus, finis enim designat, qualis res censenda sit. *Gail. l. 2. obseru. 53. n. 7.*

Per clausulam de Successoribus effici potest, vt morte non finiatur istud mandatum, sed non ideo minus mandatum est.

Diuersi alij casus existunt, quibus mandatum morte non finitur, sed ad Successores transit, quos casus vide latè congestos apud Cardin. Tuschum *verb. Mandatum con. 65.*

Dari procurator potest & in perpetuum, ait lex, & in perpetuum, 4. iuncta, *l. 1. in fine. ff. de procuratorib.*

Tandem, omnium instar fuerit ac sufficiet genuina agnitio & recognitio ipsorum Archiepiscoporum, quam præsertim perspice in actis Procuracionum ac inuestituræ à Ioanne Isenburgico Archiepiscopo, eodemque simul Abbatia Maximiniana Commendataria traditarum sub Numer. 56. & 57. in quibus videas passim eundem Archiepiscopum sese Commissarium pro inuestiando Abbate agnoscere ac nominare, siue, quod tanquam Commissarius Abbatem inuestiat Imperatoris seu Regis nomine & autoritate, de Iurisdictione, mero ac mixto Imperio Regalibus ac feudis, quæ ab Imperio Abbatem habere ac tenere asserit, Monasteriumque insigne S. R. Imperij membrum existere, item, quod fidem recipiat nomine & à parte, imò expressè ex mandato Imperatoris Maiestatis, item, quòd Abbas fidem seu Iuramentum præstet ac referat ad ipsam Imperatoriam Maiestatem Imperiumque, item quod ibidem notabilis sit expressa illa distinctio, quâ dicitur Abbas inuestiri, tanquam verus, naturalis, ordinarius & legitimus Dominus: Archiepiscopus autem inuestire, non tanquam Dominus, sed tanquam mandatarius ac Commissarius, nomine & ex parte Imperatoris; Quæ cum dilucidius ex ipso instrumentorum textu perspicui, quàm hîc referri queant, illuc consideraturum Lectorem remittimus.